

אוסף סיפורים 'תקנו' מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך: ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. ל, eisikovits1@gmail.com

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

גדול היה האיש

האיש הזה לקח מאוורר ענק והציב אותו מול הפרצוף שלי. ככה, קרוב קרוב, מספר בהתרגשות מר ז.ו. הי"ו. זה לי שנים רבות שאני עובד כדוור ברשות הדואר. אני מכיר כל משפחה באזור עבודתי. מי עזב, מי חדש, מי נפטר, איפוא מוקם בניין חדש, מי בודד ללא תכתובת עם בני אנוש, ומי מקבל אינספור מכתבים. מטבע הדברים אני גם מכיר רבים מדיירי השכונה באופן אישי, מאחר שמידי פעם מזדמן לי למסור להם דואר רשום.

האיש הזה זכור לטוב בליבי לנצח. היה זה באמצע הקיץ. הקב"ה, המחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית, תלה באותו יום את השמש מעל רחוב רבי עקיבא בבני ברק. בדיוק מעל. לא הייתה פיסת צל מפני כדור האש הבוהק. נשאתי על גבי את שק המכתבים, ושרכת את רגלי הלאות על פני האבנים הלוחטות. איש לא הסתובב ברחוב. אבל לי לא הייתה כל ברירה. דפקתי בבית פלוני, מסרתי את המעטפה לידי בעל הבית שמהיר לחתום לי על הטופס והגיף את הדלת, שלא יברח לו האויר הקריר של המזגן. אחר, שלא היה לו מזגן, צעק "כן" מתוך הבית. הוא לא היה מסוגל לזוז מהמאוורר. נגשתי אליו, הגשתי אליו את הנייר, ובעוד זקנו מתבדר ברוח הווינטולטור, חתם לי במהירות ושב להתענג על הרוח הנעים נפלטתי החוצה אל החום הנורא, היה עלי למסור מכתב נוסף. דפקתי. הדלת נפתחה, ואיש אחד חיבק את זרועי, ובלי דיבורים הכניס אותי לתוך הבית שלו, סגר את הדלת, הושיב אותי על כסא, נטל מאוורר ענק, העמיד אותו מול הפרצוף האדום שלי ורץ למטבח להביא לי כוס מים צוננים. ברכת "שהכל" והוא ענה "אמן" במתיקות.

תגיד, שאלתי אותו, "למה רק אתה ככה?". "אתה יודע מה הוא ענה לי? האיש הזה לא התעטף בחיך של סיפוק עצמי, הוא גם לא קימט את מצחו במין תגובה מזלזלת בשאר יצורי אנוש. הוא הסביר לי "ראה, כשבן אדם מקבל מכתב, סקרנות רבתי מציפה אותו מי כתב את המכתב. אולי דודה זקנה מצווה לו את ביתה שבפלורידה לאחר הליכתה לעולם שכולו טוב, שמא מעטפה זו נושאת בחובה הזמנה לאירוע שהוא כל כך משתוקק להיות מוזמן אליו. ואולי, בכלל... מי יודע." אתה מבין את החכמה

הרבה שבדבריו. הוא הצליח לסנגר על האנשים ולהפיס את רוחי בו זמנית. אל תשאל אותי למה המכתב שהוא קיבל לא סקרן אותו. כמוכן שכן. אבל אני עניינתי אותו יותר. כך הרגשתי. כך הוא פעל.

ההודעה שלא פורסמה

מספר ידיד נעוריו הרב ישעיהו הדרי : היה זה בחודש סיון תשט"ו. שהיתי בירושלים בחג השבועות, שחל ביום שישי, וביום ראשון שלאחריו הושלך רימון ברחוב שמואל הנביא. נפצעתי אנושות ונלקחתי לבית החולים "הדסה", ששכן באותם ימים ברחוב שטראוס פינת רחוב הנביאים . באישון לילה הכינו אותי לניתוח בהול, ומתוך ערפילי הדמדומים שמעתי שצבי קובלסקי הגיע . שליח ההשגחה היה. באקראי הגיע לירושלים לחג, באקראי שמע על זהותו של הפצוע בפיגוע ואיתר את מקומי. בערפל ההלם שמעתי מתווכח עם שומר הפתח וקורא: אני בן דוד שלו, אני חייב להיכנס אליו. לאחר מכן זכורות לי כמה מילות עידוד. יהיה טוב, אל תדאג. חשכה אפפה אותי , שוב שקעתי בחוסר הכרה. כל מה שאספר מעתה ואילך נודע לי מאוחר יותר מפי הורי .

הוא עזב את בית החולים ובלבו חרדה. באותם ימים נהגו לדווח ברדיו ובעיתונות את שמות הנפגעים בלי לוודא שהמשפחות יודעות על פציעת יקיריהן. הידיעה המחרידה הייתה נוחתת עליהן, בלי שתהיינה מוכנות להלם. הוא חרד כי בדרך זו ייוודע להורי דבר פציעתי, והללו יחוו זעזוע נורא, שתוצאותיו מי ישורן . מה עשה? התקשר למערכת העיתון שהורי היו מנויים עליו, ושאל האם הידיעה נכנסה לדפוס , ברצונו לבקש שהשם לא יודפס בה. אמרו לו , שהעתון כבר בדפוס. ביקש שיודיעו למחלק שלא ישים את העיתון בתיבת הדואר של משפחת הדרי . זה היה הצעד הראשון . עתה עמד בפניו המכשול הבא. הורי יפתחו את הטרגזיסטור לקראת השעה שבע, וישמעו את הידיעה הנוראה. מה עלול לקרות? נוכל לשער זאת ממה שאירע בביתו של הרב קולודצקי, שבישיבתו למדתי. אשתו הגישה את ארוחת הבוקר, כאשר הושמע שמי מפי הקריין כפצוע הפיגוע. המגש נפל מידיה והתנפץ לרסיסים . מה עשה, מיהר ונסע לפנות בוקר לתל אביב. הדרך נמשכה אז למעלה משעתיים בדרך הישנה, עם חניה בהר-טוב. בחמש דקות לשבע עלה בחדר המדרגות שלנו, פתח את ארון החשמל והוציא מתוכו את הפקקים. הורי ניסו להפעיל את הטרגזיסטור - ואינו פועל . תמהו על הפסקת החשמל.

בשעה שבע וחמשה נקש על הדלת. שלום עליכם, קרא בבואו. הייתי בחג בירושלים, הבאתי דרישת שלום מישעיהו . אבי תמה על החבר, שמגיע בבוקר למסור ד"ש . סיים את ארוחת הבוקר והתכוון ללכת לעבודה . ישעיהו לא מרגיש טוב, הוסיף ואמר. וכעבור כמה דקות הוסיף: אישפזו אותו, אבל זה לא נורא. אמי נחרדה, ואבי אמר: בואי, ניסע לירושלים. והוא אמר: אצטרף אליכם. זה באמת לא נורא, הניתוח עבר בשלום ... בקצרה, במשך כשעתיים הכין אותם, במנות קצובות ומדודות. בדרך

קנה אבי עיתון, וקרא בו על הפיגוע. בבואו לבית החולים היה מוכן כדבעי. כל ימיו זכר לו אבי את החסד שעשה עמו - וכיצד עשה.

הכל התחיל ב'מקרר' (הרב י. טוורסקי)

וכה סיפר מגיד המישרים הרב גואל הכל התחיל ב'מקרר' אלקריף שליט"א מבני ברק:

לפני תקופה היה יהודי אחד, מאחינו התועים, שרצה להתחזק בעקבות המצב הבטחוני ונוכח הניסים שרואים – אולם, היה לו מאוד קשה לעזוב את הרגליו ולהתחיל דרך חדשה. סח לו חבר טוב, שרצה לעזור: "יודע מה? – קשה לך לשמור שבת, לפחות תימנע ממהו קטן וזניח שאתה לא מוכרח לעשות בשבת. למשל, תכבה את הנורה של המקרר שלא תידלק ותיכבה בכל פעם שאתה משתמש". "נו, למה לא? ממש קל לביצוע". אותו יהודי קיבל על עצמו בכל ערב שבת לכבות את הנורה.

לאחר כמה שבתות, הוא חשב לעצמו: איזה אדם מוזר אני. אני נזהר שלא להדליק נורה במקרר, ומדליק חשמל בחדרים. אין לזה טעם. מאז התחיל להקפיד שלא לגעת בשום מתג חשמלי בשבת.

בשלב הבא, ראה את עצמו מוזר בכך שהוא מבשל אוכל בשבת. וכך מצא עצמו ניגש לחנות וקונה פלטה. למה לא? שכבר יהיה הכל מוכן מראש.

בהמשך הוא החליט שאין לזה טעם וריח שבבית הוא לא מחלל שבת כמעט, וברחוב הוא נוסע ברכב. וכך הוא הפסיק לנסוע והתקרב יותר ויותר.

בשלב האחרון, תפס מיודענו את עצמו, כי למה לו סתם להשתעמם בבית בשבת. מדוע שלא יילך לבית כנסת השכונתי להתפלל קצת...

לסיכומו של דבר, היהודי היקר חזר לגמרי בתשובה. והכל התחיל מהקפדה קטנה על הנורה החשמלית של המקרר.

הרב גואל שלף השבוע את הסיפור כמענה ליהודי ששאל, כיצד אנו יכולים לסמוך על התורה והמצוות שלנו שיגנו עלינו, הרי לב יודע מרת נפשו כיצד זה נראה – אך סיפור זה מלמד אותנו כי אף ההימנעות מעבירות כוחה גדול להגביה יהודי לפסגות עליונות, ולהגן עליו מכל רע.

זה מה שכותב מרנא החפץ חיים ב'שמירת הלשון' על פרשת שלח: "אך בה' אל תמרודו", כי אף הזכות של עם ישראל שלא מורדים בה' ונמנעים מעבירות, דיה להגן עליהם ולהביא אותם אל הארץ המובטחת, אף שלא היו בידם מצוות.

הנסיעה לבני ברק

שמעתי במליצה מאיש צדיק נבון וחכם, מעשה באיש יהודי שעלה על האוטובוס הנוסע מעיה"ק ירושלים לבני ברק, ומצא עליו 47 נוסעים יושבים על הבאס, שאל האיש את הראשון, האם הנך מכיר את הדרך לבני ברק... ענה האיש לא ולא, המשיך לשאול את השני ונענה באותה תשובה, וכן הג' והד' עד שכל 47 הנוסעים הודו ואמרו שאינם מכירים את הדרך, החל האיש דואג ותמה בקול, אויה לנו, כיצד נגיע למחוז חפצנו, כאשר אף אחד מהנוסעים אינו מכיר את הדרך נלך בה. נענו אליו כל הנוסעים, אדוני, שב על מי מנוחות על מקומך, תנוח דעתך, הרי יושב כאן 'מנהיג' (נהג) בראש האוטובוס, והוא יודע ומכיר את הדרך היטב היטב, הוא יודע את אשר לפניו והוא יוליכנו מהרה קוממיות לארצנו, כולנו נגיע למחוז חפצנו לחיים ושלוה.

הנה, לא פחות ולא יותר לזה האיש נדמים בני עולם המסובבים בעולמו של הבורא ודואגים יומם ולילה היאך נגיע למחוז חפצנו, היאך נגיע לטרפנו ולכל צרכינו, היאך נוכל לשמור עצמנו, מי יגן עלינו... אומרים לו, רבי יהודי, שב במנוחה על מקומך, יש כאן מנהיג העולם היודע את אשר לפניו, הוא ברא את העולם והוא מנהיגו בחן בחסד וברחמים, כל אחד יגיע למחוז חפצו ולכל עניינו. באופן הכי נעלה וטוב, הוא עושה הכל, כל חץ ההולך מהכא להתם מנוהל על ידו, הוא המוליכו והוא המביאו, הכל תחת ממשלתו והנהגתו, אין 'טעות' ואין מקרה, הכל בחשבון, באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה.

הצבע הלא נכון

כשיצא פעם מרן הגאון רבי ניסים קרליץ זי"ע מביתו, ניגש אליו שכן המתגורר בקומה אחת מתחתיו, והתרעם שלאחרונה נוצרה סתימה בצינורות הביוב בביתו, כשלטענתו הדבר נגרם בגלל שבביתו של רבי ניסים צבעו לאחרונה את הקירות, ואת שיירי הסיד שפכו באסלה בחדר השירות. רבי ניסים נשאר רגוע, ושאל את השכן: כמה יעלה תיקון הנזק? כשהלה ענה שמדובר בהוצאה של 600 שקלים, הוציא רבי ניסים את מלוא הסכום ושילם לו, והם נפרדו לשלוה.

לאחר מכן אמר רבי ניסים למלווהו: האמת היא שישנן שלש סיבות מדוע לא הייתי צריך לשלם: א. כי אין כלל חיבור בין הצינורות בביתי לצינורות בביתו. ב. משום שסיד לח אינו סותם צינורות. ג. כי בכלל לא צבעו את ביתי בשנים האחרונות... 'אבל' – הפטיר רבי ניסים – 'למרות זאת שתקתי ושילמתי, כי כדי לחיות בשלוה עם השכנים, שווה לשלם גם מה שלא חייבים!'

השעון שעצר מללכת

נכה סיפר הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל שפעם בעת שנסע ממעונו בבני ברק לעבר ישיבת טשעבין בעיה "ק ירושלים (שם כיהן כר"מ) באמצע הדרך נפל שעונו

מידו, הרים ר"א את השעון מעל הארץ ומצא שהשעון חדל ממלאכתו ונשאר לעמוד באותה שעה שנפל, וילך תיכף למתקן השעונים (זייגער מאכער, שען), הלה בדק ומצא כי נגמרה הסוללה (-בטריי'), מיד קיים בעצמו וישן מפני חדש תוציאו, הניח סוללה חדשה במקומה ונעשה 'תחיית המתים'...

תמה רבי אברהם, אם אכן ה'בטרייה' היתה ישנה עד שמתה מחמת מלאכה – היאך אירע כדבר הזה, ששעת מיתתה היה בדיוק באותו רגע שנפל השעון. השיב לו האיש, אכן, כמעט שלא נשאר 'חיות' בבטרייה, אך כל זמן שהשעון היה מונח כהרגלו עדיין היה בה כח להמשיך, אך מאחר שהיה לו לשעון 'נפילה' וקיבל מכה – כבר לא היה בכוחה להשיבו לפעולתו הראשונה.

בהגיעו לישיבה נענה רבי אברהם ואמר לבחורים, שלמד עתה בדרך 'שיעור גדול'... וסיפר להם כל המאורע, וסיים במוסר השכל, ללמדנו, שגם מי שאינו 'מוטען' כל כך באמונה – אך כל זמן שאינו 'נופל' לא יארע לו מאומה... לאידך גיסא יש ללמוד כי מי שהוא 'מוטען' היטב באמונה, שהיא מושרשת היטב בקרבו אזי גם אם יהיה לו 'נפילה' לא יארע מאומה... וזאת חובתנו תמיד, ובפרט בימים אלו, מצד אחד להיזהר ולהישמר ולהתרחק שלא לבוא לידי 'נפילת הרוח' ומצד שני 'להטעין' היטב ולמלא (את הבטריי' של) האמונה... שהכל בידי שמים, מתוך חיזוק הבטחון בשומר ישראל, ובאמונתו יחיה האדם.

כל מה שה' עושה... הכל לטובה III (מעובד מתוך 'נעם שיח' מדברי הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א, אב"ד סאנטוב ליקווד)

הרה"ג ר' שלמה קנאבליך שליט"א, מג"ש בבית המדרש באבוב סיפר סיפור מופלא שממנו נלמד שכל מה שקורה איתנו, הוא לטובתנו. הרה"ג רבי פתחיה פרייד מחשובי הרבנים בבורו- פארק סיפר:

זקנו ר' שמואל דוד פריד ז"ל היה תלמיד של הגה"ק הרב חיים צבי טייטלבוים (ה'עצי חיים') בסניגט. לאחר מכן נסע להתגורר באנטוורפן. לצורך פרנסתו הוא נכנס לעבוד במסעדה. עם הזמן קנה את המסעדה.

בהיותו מהיר במלאכתו הצליח בסייעתא דשמיא להפוך את המסעדה למסעדה הגדולה ביותר. יהודים וגויים היו באים לאכול שם. במסעדה היו לו שני מטבחים כשרים, אחד בשרי ואחד חלבי. אבל בחדר האוכל, היו שולחנות ערוכים לסעודות שהגויים היו יושבים ואוכלים שם. מכיוון שהיו שם הרבה מאוד גויים, היה לו רק חדר אוכל אחד ששם הגויים היו אוכלים גם בשרי וגם חלבי. היהודים אכלו מאכלים כשרים שיצאו מהמטבחים הכשרים. מטעמי כשרות וחששות בשר בחלב הוא תיקן תקנה גדולה, מאכל שיצא מהמטבח לא מחזירים אותו לשם, יהיה מה שיהיה. גם אם הוציאו בבוקר כמות גדולה של לחם, ונשאר הרבה, לא מחזירים דבר, למרות ההפסד שבדבר.

כך נהג במשך זמן רב כשהוא מצליח מאוד בעסקיו. הוא עמד על המשמר להחזיק את המטבחים בכשרות אחד בשרי ואחד חלבי.

פעם בערב שבת נכנסה אשתו למטבח לבשל מאכל בשרי. לתדהמתה היא ראתה שם לחם מרוח בחמאה. היא התחילה לחשוש שלכאורה יש כאן שאלה של בשר בחלב. כשראתה את המכשול, היא פנתה אל בעלה והוכיחה אותו ואמרה לו: "תראה, על סמך הזקן שלך יהודים רבים סומכים עליך והם אוכלים חלילה טריפות." כאשר ר' שמואל דוד ראה את דבר המכשול, תיכף ומיד הוא מכר את המסעדה. הוא קיבל עבור המסעדה הון רב. היהודים בעיר שידעו על מכירת המסעדה, ידעו שיש לו כעת סכום גדול של כסף.

בעיר היה יהודי איש עסקים שעבד בבורסת היהלומים. אותו יהודי ניגש לר' שמואל דוד והציע לו להשקיע את הכסף שיש בידו ביהלומים. הוא אמר שיש ברשותו יהלומים טובים ויקרים. הוא הציע לו שיקנה את היהלומים וכך יוכל להתעשר. ר' שמואל דוד הסכים. הוא קנה את כל היהלומים בכל הכסף שהיה בידו. הוא לא ידע שאותו אדם הוא ערמומי ונוכל וכל היהלומים שמכר לו היו מזויפים. שבועיים לאחר מכן ר' שמואל דוד ניגש לסוחר גדול של יהלומים והראה לו את היהלומים שבידו. הסוחר בדק את כל היהלומים ואמר: "אני מצטער, אבל כל היהלומים שקנית הם מזויפים." ר' שמואל דוד עמד משתומם ולא ידע את נפשו. ברגע אחד הוא איבד את כל כספו! שנים רבות עבד במסעדה, צבר הרבה מאוד כסף. ממכירת המסעדה היה לו הון רב. את כל הכסף הוא השקיע ביהלומים, וכעת הוא איבד את הכל. ברגע אחד הפך להיות מיהודי נכבד ועשיר לעני ואביון גדול. הוא לא הצליח לכלכל את אשתו ובניו ולכן החליט מחוסר ברירה לעשות מה שהיו נוהגים לעשות בימים ההם, נוסעים לאמריקה לעבוד ולשלוח כסף למשפחתו שיוכלו להתכלכל. לא היה לו כסף אפילו כדי לקנות כרטיס נסיעה. הוא לווה כסף, קנה כרטיס הפלגה ונסע לאמריקה. הסיפור היה בשנת ה'תר"פ. באמריקה היה צריך לעבוד קשה מאוד. הוא היה שוחט ועבד משעה ארבע לפנות בוקר עד עשר בלילה. זו הייתה העבודה היחידה שלא עבדו בשבת. כך עבד זמן רב עד שהצליח לצבור סכום כסף נכבד. הוא פרע את החוב שלו ועבור הנסיעה. את הכסף שנשאר לו הוא שלח למשפחתו שיקנו כרטיס נסיעה ויבואו לאמריקה.

כל משפחתו היגרה לאמריקה. זה היה ממש בטרם פרצה המלחמה הנוראה השנייה. זמן קצר לאחר מכן הנאצים נכנסו לעיר, שם הם הרגו את כולם. גם את היהודי שקנה ממנו את המסעדה באנטוורפן. האיש שהונה אותו במכירת היהלומים היה חמש שנים באושוויץ. לאחר מכן הוא הגיע לאמריקה. כשנודע לר' שמואל דוד שאותו יהודי מגיע לשם, הוא מיהר לנסוע לנמל להמתין לו. כשירד האיש ההוא מהספינה, ר' שמואל דוד קיבל אותו עם 'ברוך הבא' גדול. הוא לקח אותו אליו, דאג שתהיה לו עבודה להתפרנס. דאג לו לדירה. הלווה לו כסף והעמידו על רגליו. האיש שאל אותו בתמיהה: "אני לא מבין מה פשר כל הדברים האלה שאתה עושה עבורי, אתה משלם לי טובה תחת רעה

שעשיתי לך. "ר' שמואל דוד אמר לו בהתרגשות: "אילולי מה שעשית לי, לא הייתי היום בין החיים! אני חייב לך הכרת הטוב על כל מה שעשית לי! אילו לא הונית אותי, והיית נותן לי יהלומים אמיתיים, הייתי סוחר גדול באנטוורפן". "הייתי נשאר שם. בפשטות לא הייתי חי היום - לא אני ולא בני משפחתי! רק הודות לך זכיתי ואני חי היום יחד עם כל משפחתי בלעה"ר.!"